

Facket & politiken

Här skall jag berätta om uppföljaren till kursen "Fackets grunder". Det är en tre-dagarskurs som jag avverkade på internat 2-4 juni. (Kursen finns även på externat.) En kurs som alla medlemmar i något av LO-förbunden är välkomna att gå på så länge man är under 30 år.

Ännu en trevlig kallelse damp ned i brevlådan. Denna gång till steg 2 i det så kallade framtids-paketet som jag redogjorde för i artikeln "Fackets Grunder" från Selma nr 4 2004.

I denna inbjudan stod det att avresan skulle gå från Slussen onsdagen den 2 juni kl 08.05 med buss 411. Det roliga var att kvällen före avfärd märkte jag att buss 411 inte gick förrän vid 10.00. På morgonen ringde jag till en av handledarna för att berätta om denna olyckliga miss då jag var orolig över att jag inte skulle få några kurskamrater. När jag kom ned till bussterminalen trodde jag att jag skulle få hjälpa mina kurskamrater till rätta med vilken buss de skulle ta. Lyckligtvis var det dock många som hade gått steg 1 på samma plats, varvid de således visste att de även kunde ta buss 409.

Avfärden gick till Annebergs kursgård som ligger i Nacka vid Skurusundet. Resan tog ca 18 minuter. Väl framme vid den fina kursgården stod det frukost uppdukat för dem som ville.

Under tiden fick man även hämta nycklar till det rum man skulle sova i. Det fantastiska var att det inte var någon utkvittering av nycklar med namnunderskrift och legitimation. Man uppgav bara sitt namn och så fick man sin rumsnyckel.

Utsikten från ett av rummen på kursgården i Nacka. Lidingö på andra sidan.

Kursgården låg intill vattnet och cirka 500 meter längre bort kunde man se Lidingö. I detta vatten passerade alla de större fartygen till och från Stadsgården och Värtahamnen, tätt intill kursgården.

Liksom förra gången, kom deltagarna från några av de 16 fackförbund som är anslutna till LO.

Från Connex tunnelbana fanns bara jag och deltidssparrexpeditören Yousef från Alvik. Yousef är jämställdhetsansvarig och förtroendevald i både Kulturkommittén och Fritidskommittén för Klubb 20.

Det planerade dagliga kursupplägget

Mellan 08:00-09:00 serverades frukostbuffé. 09:00-12:00 var det undervisning. 12:00-13:00 var det lunch. 13:00-16:00 var det undervisning. Middag 16:00-17:00. Efter 17:00 fanns alltid något trevligt att sysselsätta sig med.

Första dagen

Det fina vädret gjorde att vi till att börja med samlades utomhus. Samma inledningsprocedur inleddes som jag beskrev om i artikeln "Fackets Grunder".

Efter inledningen fick vi en del allmän information som t ex koderna till de olika byggnaderna på kursgården. Vi fick även mobilnummer till samtliga handledare, om man skulle behöva nå dem av något skäl. Några restriktioner uttalades inte förutom att det var alkoholförbud och att de inte ville att man skulle bada där fartygen åkte förbi. Resten tycktes de utgå från att man kunde ta ansvar för själv med sunt förnuft.

En presentation av kursinnehållet gavs och vi fick redogöra för vilka förväntningar vi hade på kursen.

Undervisningen började efter en utomordentligt god lunch. Handledaren Adnan började med att berätta om de tre huvudsakliga ideologierna som den fackliga politiken inom LO grundar sig på. Dessa tre är liberalism, konservatism och socialism. I liberalism är individen central. Man menar att individen "kan bäst" och gör rationella val. Man värnar om frihet från t ex staten och vill på så vis höja individens rättigheter. Man är emot regler och kartellbildning. Liberalism är av ideo-

logiska skäl även mot kollektivavtal, eftersom de inte vill ha begränsningar.

Anhängare av konservatism vill att förändringar skall ske långsamt. De tycker att statens främsta uppgift är att skydda de nationella gränserna genom försvar, religion och familj.

Socialism vill att staten skall vara stark så att människan inte behöver vara svag. De är för fackföreningar och klassmotsättningar. De är för välfärden och tycker t ex att alla skall få ha en telefon.

14:45 fick vi vardera deltagare skriva ned ett problem som vi skulle vilja förändra. Därefter fick vi reda på vilka instanser som behandlade dessa frågor. Tabellen nedan visar resultatet.

Riksdagen
Friskvård till alla
Höjt studiebidrag
Högre sysselsättning
Satsa mer på rymdforskningen
Bättre och starkare fackföreningar
Slopa fastighetsskatten
Sänkt alkoholskatt
Höjt barnbidrag
Skattelättnader för småföretagare
Flera platser till högskola
Öka jämställdheten
Kortare arbetsdag
Landstinget
Gratis kollektivtrafik
Avskaffa zonerna i kollektivtrafiken.
Kommunen
Öka bostadsbyggandet
Bättre skola och dagis
Bättre barnomsorg

15:30 var det dags för att prata om opinionsbildning och hur man kan påverka samhället. Påverkan kan göras t ex genom TV, motioner, debattartiklar, insändare, demonstrationer, namninsamlingar, flygblad, affischering, reklam, studiecirklar, möten, civil olydnad, sin rösträtt.

Till sist fick vi lära oss hur man skriver en insändare. Insändaren skall innehålla rubrik, inledning, argumentation och en avslutning i form av yrkande/krav, samt en underskrift. Poängen med insändaren skall placeras ganska tidigt.

Till nästa dag fick vi sedan i uppgift att skriva en insändare tillsammans med någon annan.

På kvällen sysselsatte sig deltagarna och handledarna med olika aktiviteter. Jag, Yousef och en rymdfanatiker vid namn Johnny gick iväg för att basta!

Andra dagen

Denna underbara morgon fortsatte solen att bränna på för fullt. Vi fortsatte således undervisningen utomhus. Nu kom en gästföreläsare vid namn Ingemar Göransson från LO och pratade. Denna skojiga man underhöll oss friskt med sin ungdomliga profil och humor. Han var imponerande duktig på att förenkla svårförståeliga saker till ett språk som alla kunde förstå.

Till en början ställde han sig frågan: Vad får man genom att gå med i facket? Det kom förstås massor av förslag men alla svarade "fel". Det rätta svaret var nämligen: Inget,...VI FÅR! Han förklarade t ex att välkomstprenerna är oviktiga och för dyra om det är det enda man är ute efter när man blir medlem. Sedan började han att utveckla sin tes. Pengarna till facket är till för att förhindra att någon skall kunna sälja sig billigare. Detta regleras genom kollektivavtalet med paragrafer om minimilöner. I praktiken menade han att om någon får 5 kr mer än du. Då *kan* du bli arg. Om någon däremot får 5 kr mindre. Då *skall* du bli rädd!!! Rädd eftersom någon säljer sig billigare till en arbetsgivare. Utan minimilöner skulle det alltså kunna uppstå en skadlig konkurrens mellan arbetare där den som säljer sig billigast får jobbet. Vilka löner skulle vi ha då? Hur skulle det bli med våra semestrar och arbetstider med mera? Facket förhindrar att man konkurrerar med varandra! Facket förhindrar utpressning! Facket förhindrar, förhindrar och förhindrar!

Därefter frågade han oss om vi visste vad a-kassan var till för. Många svar igen. Efter alla svar talade han om att politiker kan finta oss genom att säga att man avser sänka ersättningen från a-kassan då det är så många som slappar istället för att söka jobb när ersättningen är så hög. Givetvis låter detta bra då detta är en del av verkligheten, men varför är ersättningen så hög då? Jo, av det enkla skälet att man inte vill ha ett jobb som inte ger en mer betalt än att det är värt att jobba. Det vill säga om du hade 15000 kr/månad innan du blev arbetslös och nu får 80% av lönen, dvs 12000 kr/månad, då vill du förmodligen inte sälja din arbetskraft om du inte får åtminstone 17000 kr/månad. Ja, du hade i varje fall inte tagit det nya

jobbet om du hade fått lika mycket som från a-kassan. De flesta hade väl valt att slappa för 12000 kr/månad istället för att arbeta för dessa 12000 kr/månad! Den höga ersättningen från **a-kassan är alltså till för att hålla lönenivåerna på en högre nivå.** Om a-kassan hade varit på endast 50% av lönen (alltså i detta exempel 7500 kr/månad), då hade arbetsgivaren med lätthet kunnat utnyttja din dåliga ställning och fått dig att jobba för kanske 13000 kr/månad, för vem klarar sig på 7500 kr/månad? Alltså om en politiker säger att de vill sänka a-kassan. Skrik NEJ, eftersom detta enbart leder till att den allmänna lönenivån kommer att sjunka!

Därefter fick vi svära följande viktiga ed tillsammans med honom:

Vi lovar varandra att aldrig någonsin, och under några omständigheter, arbeta på sämre villkor, än det vi nu har lovat varandra. Vi lovar varandra detta, i den djupa insikten, om att om vi alla håller detta löfte, så måste arbetsgivaren uppfylla våra krav!

Efter lunch kom en föreläsare från Södertörns högskola vid namn Håkan Blomqvist. Den mannen var ett levande uppslagsverk. Han var så kunnig i historia att det var som om han kunde redogöra för varje liten detalj som hänt från början till nu. För oss berättade han om arbetarrörelsens uppkomst. För att detta skulle bli mer intressant, knöt han historien till en specifik persons livsöde. Denna kvinna hette Clary Ählström och föddes 1894. Alla deltagare satt som nyfikna barn och lyssnade till hans tre timmar långa och gripande berättelse för att få veta hur Clarys spännande liv skulle sluta tills han plötsligt sade "och hur det gick för Clary Ählström kommer jag att berätta på återträffen". Snuvade på slutet av berättelse började deltagarna utropa: "snälla berätta lite till". Det var ju inga problem, han kunde berätta hur mycket som helst, men hur det gick för Clary Ählström, det skulle vi inte få reda på förrän vid återträffen.

Vid 18:00 hade handledarna ordnat med lite roliga aktiviteter för oss. Vi gick ihop i grupper om ca 6 personer. Därefter fick vi en hög med plankor, fyra hjul, rep, spik och lite verktyg. På en timme skulle vi nu bygga en lådbil av detta som vi skulle tävla med mot varandra. En skulle sitta i lådbilen och resten fick putta på. Kreativiteten av byggandet var enorm. Alla

lyckades bygga en fungerande lådbil och alla hade dessutom sina ideér på hur utformningen skulle se ut.

Vid 23:00 gick jag ut för att ragga upp folk som ville basta. Den här gången lyckades jag att få med mig även en till kille samt en tjej! Efter att ha svettats ett tag bestämde vi oss för att springa ned till vattnet och ta ett uppfriskande nakenbad, på den sidan där det var tillåtet att bada. Vattnet var verkligen ruskigt kallt så det var skönt att gå in till bastun igen.

Sista dagen

Denna sista härliga dag fick vi till en början läsa upp våra insändare som vi hade skrivit första dagen. Därefter fick vi träffa riksdagspolitikern Anders Ygeman från bostadsutskottet. Här fick vi tillfälle att fråga och ifrågasätta honom om den bostadspolitik han arbetade med. Det blev en mycket intressant och lång debatt att följa.

Efter lunch fick vi göra en sedvanlig utvärdering och fylla i en blankett som skulle bringa oss ersättning för de dagar som vi varit på internatet. (Skattefria 620 kr/dag för medlemmar i SEKO.) För närmare upplysning om ersättningen hänvisar jag till Artikeln "Fackets grunder" som du kan hitta på:

www.klubb20.se/medlem-tim-soderstrom.html

Därefter kom Jerry från LO och gav oss sin sedvanliga presentation av framtidspaketet som också finns att hitta i artikeln "Fackets grunder".

Slutord

Eden som vi svor i ledning av Ingemar utgör kärnan i den fackliga styrkan. Det är ett viktigt löfte till varandra som måste bäras från generation till generation för att vi skall bibehålla den styrka vi åstadkommit genom tiderna, och även för att förbättra de villkor som vi lever under idag. Hur sant är då detta? Ja, tänk dig att du jobbar som fiskförsäljare på Fisk AB. Säg att din arbetsgivare är nu återigen inställd på att förhandla om sämre villkor för dig med ditt fackförbund. Om du är den enda som jobbar som fiskförsäljare och man inte behöver någon utbildning för yrket så är du tyvärr lättersattlig med någon annan som kan och vill jobba för de sämre villkoren. Alltså någon som kan tänka sig att sälja sig billigare. Men vad är då vitsen med att vara medlem? Jo, med många fackförbund och många medlemmar blir vi

mycket starkare mot arbetsgivarna. Antag nu att ditt fackförbund tvärtemot arbetsgivaren är inställd på att höja din lön. Tror du att facket kommer att lyckas? Ja, sannolikheten är stor eftersom det inom LO även finns andra fackförbund anslutna med gemensamma intressen. Ett av dem är t ex fackförbundet Transport, vars medlemmar kör ut fisken till din arbetsplats. Vad händer om även lastbilsföraren vill ha högre lön? Vad händer om även fiskarna vill ha högre lön? Ja, om alla gemensamt är inne på att kämpa för högre löner, så kommer vi lyckas eftersom det blir alldeles för svårt och kostsamt för alla arbetsgivare om vi går ut i strejk. Arbetsgivarna har nämligen mycket dåliga möjligheter att hitta personal som kan alla rutiner mellan de olika bolagen. Här kommer humankapitalet in!!! (Det kapital som inte kan värderas i kronor då det handlar om de anställdas kompetens.) Vi har ett högre värde hos arbetsgivaren än vi tror och de själva vill ge oss intryck av.

Alltså om du inte är medlem och någon frågar dig om du vill gå med i facket. Svara då: **Ja, jag vill för min och kommande generationers skull. Jag vill inte att mina barn skall leva i en sämre välfärd än den som byggts upp av mina förfäder i den fackliga kampen sedan slutet av 1800-talet!**

Nåväl, vi hade sol varje dag och tack vare det var undervisningen förlagd utomhus nästan hela kurs tiden. Den största skillnaden mellan denna kurs och förra kursen "Fackets Grunder" bestod mest i undervisningsinnehållet.

Maten var mycket god och tillagad av en mycket trevlig och social kock vid namn Mikael Amiltoft. Det fanns möjligheter att anpassa maten för t ex vegetarianer, veganer eller för dem som var allergiska mot något. Det var bara att meddela detta.

Ledarna för kursen umgicks tillsammans med oss. Någon hierarki existerade inte överhuvudtaget. Vi hade jättekul tillsammans!

Aterträffen

Vi samlades vid Slussen för att ta en promenad kring Södermalm. Håkan tog åter ordet och började berätta en jättemängd historia. Här fick vi besöka Clary Ählsröms kvarter samt ta del av den spännande följetången kring hennes liv.

Promenaden varade i ca 2 timmar. Därefter tog vi oss till en restaurang där LO bjöd på mat.

Ordförklaringar

Arbetarrörelse - (sammanfattningen av) alla politiska och fackliga organisationer som företräder arbetarklassens intressen

Finta - antyda (viss manöver) för att lura motståndare i sport eller i debatter och dylikt

kartell - sammanslutning mellan självständiga företag i syfte att samarbeta ekonomiskt för att begränsa konkurrensen genom att t ex dela upp marknaden

Konservatism - politisk åskådning som motsätter sig samhällsförändringar

Liberalism - politisk åskådning som slår vakt om såväl den enskildes som den privata företagsamhetens frihet men ändå accepterar statliga ingrepp för att säkra medborgarnas välfärd

Motion - formellt förslag i beslutande församling

Snuva - lura någon på något

Socialism - en politisk ideologi som förespråkar att produktionsmedlen ägs av samhället och genom planmässig styrning fördelas mellan alla medborgare

Deltagarna

Kursledare:

- Adnan Bozkurt, Brevbärare, SEKO, Arbetsplatsombud.
- Matthias Henriksson-Grahn, Butikssäljare på Claes Ohlson AB, Handels, Förtroendevald i Handels ungdomsverksamhet.
- Robert Johansson, Spårvagnsreparatör, SEKO, Ungdomsgruppen i SEKO Stockholm. På arbetsplatsen Tågia är han förtroendevald som Platsombud och Ungdomsansvarig.
- Camilla Nilsson, vårdare, Kommunal, förtroendevald som Ungdomsansvarig och Arbetsplatsombud.

"Gästföreläsare"

- Ingemar Göransson, Politisk tjänsteman på LO. Rådgivare. Skrivit boken "Löftet" (Bilda förlag) tillsammans med Anna Holmgren som behandlar mer av det som han delgav oss.
- Håkan Blomqvist, idéhistoriker och lärare på Södertörns högskola.
- Anders Ygeman Riksdagsledamot för Socialdemokraterna, Bostadsutskottet.
- Jerry Adbo, LO-anställd, Regionala Ungdoms Kommitténs ordförande och LO-distriktets ungdomsombudsman.

Antal deltagare från de olika förbunden:

- 23 deltagare från Handelsanställdas förbund.
- 19 deltagare från SEKO – Facket för Service och Kommunikation.
- 2 deltagare från Svenska Kommunalarbetareförbundet.
- 2 deltagare från Hotell och Restaurang Facket (HRF)
- 1 deltagare från Svenska Transportarbetareförbundet.
- 1 deltagare från Svenska Elektrikerförbundet

Tim Söderström